

Motion till riksdagen 2010/11:N1

**av Lars Johansson m.fl. (S, MP)
med anledning av skr. 2009/10:140**

2010 års redogörelse för företag med statligt ägande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att återta regeringens bemyndigande att minska ägandet i Posten och SBAB samt att inskränka regeringens mandat att ytterligare minska ägandet i Telia Sonera i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Vattenfall ska vara ett helägt statligt bolag.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avregleringen av apoteksmarknaden bör följas upp och utvärderas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avregleringen av fordonsbesiktningens verksamhet bör följas upp och utvärderas.

Kritik av regeringens utförsäljningar

Det statliga ägandet medför ett stort ansvar och ställer krav på en långsiktig och professionell förvaltning. Regeringen inledde redan 2006 arbetet med utförsäljningar av statliga företag. Regeringens långsiktiga mål är att alla statliga företag som verkar på konkurrensutsatta marknader på sikt ska säljas ut. Detta motsvarar större delen av värdet i den statliga bolagsgruppen. Hanteringen av ärendet kring utförsäljningen av statliga företag har präglats av en regelmässig brist på öppenhet, insyn och dialog.

Fel! Okänt namn på

Vår syn på det statliga ägandet

De statliga företagen ska vara ledande inom öppenhet, miljö, etik, socialt ansvar, jämställdhet och mångfald. De ska också vara föredömen inom respektive bransch. De statliga företagen representerar mycket stora värden och måste hanteras med stor omsorg. Vi anser också att de statliga företagen behöver ta ett större ansvar för att bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Apoteket och Bilprovningen

Under förra mandatperioden avreglerades apoteksmarknaden, och ett stort antal statliga apotek såldes ut. Även bilprovningens verksamhet öppnades för konkurrens. Båda förslagen drevs genom riksdagen trots bristfälliga beslutsunderlag, och vi vände oss emot regeringens förslag.

Vad gäller Apoteket ställde vi oss kritiska till regeringens förslag om att avreglera apoteksmarkanden och sälja ut ett stort antal statliga apotek, detta då det svenska apotekssystemet före avregleringen var ett av de säkraste och mest kostnadseffektiva distributionssystemen för läkemedel i världen. Det svenska apotekssystemet hade före avregleringen mycket låga prispåslag och låga priser i konsumentledet. Avregleringen riskerar att göra det dyrare för skattebetalarna, bl.a. genom ökade handelsmarginaler.

Avregleringen av fordonsbesiktningen riskerar att leda till sämre tillgänglighet på landsbygden, och besiktningspriserna kommer med stor sannolikhet att öka i områden där utbudet är begränsat. Några förslag för att säkerställa en likvärdig service i hela landet efter avregleringen lades inte fram av regeringen.

Med anledning av det anförda anser vi att det nu är viktigt att avregleringarnas konsekvenser för apoteks- och fordonsbesiktningsmarknaderna skyndsamt följs upp och utvärderas.

Posten Norden

Vad gäller Posten ställde vi oss våren 2008, vid behandlingen av propositionen om samgåendet mellan Posten och Post Danmark, positiva till ett samgående som stärker Postens konkurrensmöjligheter. Vi vände oss dock emot regeringens planer på en börsintroduktion av Posten Norden inom fem år, och vi föreslår därför att riksdagen ska återta regeringens bemyndigande att ytterligare minska statens ägarandel i nya Posten Norden till 34 % av rösterna.

Telia Sonera

När det gäller Telia Sonera är bl.a. frågan om accessnätet av stor vikt. Vi anser att regeringen bör återkomma med en redogörelse för olika handlingsal-

Fel! Okänt namn på

alternativ när det gäller att åstadkomma en separering av accessnätet från Telia Soneras övriga verksamhet. Vi föreslår att riksdagen ska inskränka regeringens mandat att ytterligare minska ägandet vad gäller detta företag.

SBAB

Regeringens planerade utförsäljning av det statliga bolåneföretaget SBAB är olycklig, då man därmed gör sig av med sig ett kraftfullt verktyg för att skärpa konkurrensen på bolåne- och inlåningsmarknaderna. Därmed kan utförsäljningen komma att innebära högre bolånekostnader och sämre spar-räntor än om SBAB i stället använts aktivt för konsumenternas bästa. Ett aktuellt exempel på den bristande konkurrensen är att kostnaderna för de nya kapitaltäckningsreglerna inom Basel III nu riskerar att vältras över på bankkunderna. Rimligen borde bankerna acceptera lägre vinstnivåer då risken minskar med de nya reglerna. Vi avvisar regeringens utförsäljningsplaner för SBAB och anser att bolaget i stället borde användas för att skärpa konkurrensen på bankmarknaden. Riksdagen bör därför återta regeringens utförsäljningsbemyndigande för SBAB.

Vattenfall

Vad gäller regeringens planer på en utförsäljning av Vattenfall avvisar vi dessa. För oss är det självklart att Vattenfall ska kvarstå i helstatlig ägo. Vattenfall är en dominerande aktör på en marknad som inte fungerar väl. Vidare förvaltar Vattenfall viktiga gemensamma naturresurser och kan rätt styrt vara ett oerhört kraftfullt energipolitiskt verktyg.

Stockholm den 19 oktober 2010

Lars Johansson (S)

Maria Wetterstrand (MP)

Ann-Kristine Johansson (S)

Ingela Nylund Watz (S)

Karin Åström (S)

Carina Adolfsson Elgestam (S)

Ingemar Nilsson (S)

Börje Vestlund (S)

Krister Örnfjäder (S)